

Samenwerken gaat over... overheden, en afdelingen binnen die overheden, die elkaar opzoeken en samen optrekken om klimaatadaptatie te realiseren. Voor samenwerken met andere stakeholders, zie de factsheets over participatie.

Intern samenwerken

Hoe krijg je je gemeentelijke collega stedenbouwkunde geïnteresseerd in klimaatadaptatie? Vinden de gemeentelijke waterexperts de natuurcollega's aan hun zijde?

Interbestuurlijk samenwerken

Klimaatverandering kunnen overheden niet alleen oplossen. Overheden op verschillende schaalniveaus werken daarom steeds meer samen. (IBP, 2019)

Top 7 lessen voor Samenwerken tussen overheden

1. Stel de maatschappelijke opgave centraal. Interbestuurlijke samenwerking is geen doel op zich, maar noodzakelijk om een aantal maatschappelijke opgaven aan te pakken.
2. Pak de opgave gezamenlijk en gelijkwaardig op. Betrek degenen die bijdragen aan de oplossing vanaf het begin. Vele handen maken licht werk en samen analyseren leidt tot begrip van elkaars belangen. Werk als 1 overheid.
3. Ken je opgave. Bedenk vooraf of een van de andere partners er ook mee bezig is; bij twijfel zoek je contact. Zoek actief de verbinding met andere opgaven.
4. Reken erop dat samenwerken tijd vergt. Neem ruimte om elkaars belangen, expertise en verantwoordelijkheden te leren kennen. Geef elkaar de tijd om het eigen huis op orde te krijgen.
5. Communiceer de gezamenlijke opbrengst. Be good and tell it. Belicht in je communicatie de winst voor alle betrokkenen, communiceer gezamenlijk.
6. Haal tijdig je mandaat op en zorg voor speelruimte. Probeer te anticiperen in plaats van te reageren (zorg dat je geen tijd verspeelt). Houd tijdens interne afstemming contact met externe partners.
7. Blijf leren, er gaan altijd dingen mis! Stel je kwetsbaar op bij elkaar aan tafel. Neem tijd voor reflectie en deel met elkaar wat er goed ging en beter kan.

7 Zekerheden van het IBP,

Deltaplan ruimtelijke adaptatie

Werkregio's DP Ruimtelijke Adaptatie

Soorten interbestuurlijke samenwerking

Afhankelijk van fase en onderwerp kan samenwerking op verschillende manieren worden vormgegeven (IBP, 2019):

- Informeel: onderlinge afstemming, convenanten, akkoorden.
- Tijdelijk formeel: Projecten, programma's (DPRA)
- Taken voor elkaar uitvoeren (dienstverleningsovereenkomsten en mandaten)
- Formele organisatie voor onbepaalde tijd: Gemeenschappelijke regeling of stichting.

Deze factsheets zijn gemaakt in het kader van de leermodule organisatie en samenwerking van klimaatadaptatie in opdracht van DPRA.

Voor contact en meer informatie over de leeromgeving zie: www.klimaatadaptatienederland.nl/leeromgeving

Routekaart Risicodialoog en andere vormen van samenwerken

Het voeren van een risicodialoog over klimaatadaptatie is de vorm van samenwerken die vanuit DPRA wordt aangereikt.

De methode stelt vragen zoals:

- Wat is de aanleiding?
- Wie nodig je uit?
- Welke vorm kies je?

De Routekaart Risicodialoog biedt zelf al twee opties aan voor samenwerken: een korte en een lange route.

- Korte route
- Lange route

Op deze pagina staan nog enkele andere vormen van samenwerken die gekozen kunnen worden afhankelijk van strategie en complexiteit van de opgave.

Korte route Risicodialoog

Regionaal ecosysteem

Dit is een informele benadering, met een beperkte tijdsinvestering vooraf.

Cybersecurityraad

Fase 1: Verkennen

Ga op zoek naar enthousiaste organisaties Startbijeenkomst voor de kopgroep

Fase 2: Ontwikkelen

Toets de ideeën in een bredere groep Vergroot het draagvlak

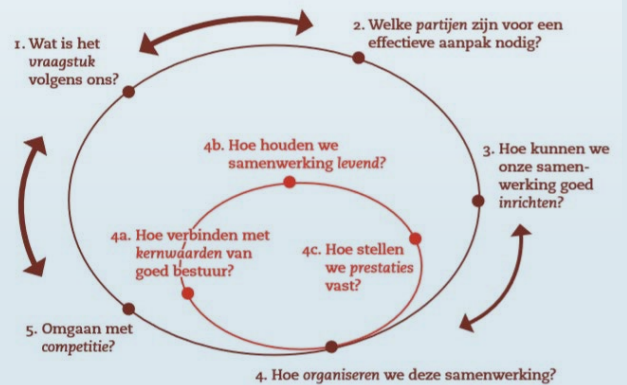
Fase 3: Uitbouwen

Bouw uit tot een interactieve community Ga over tot actie

Meerlaags arrangement

Een methode voor samenwerken met meerdere overheidslagen.

Nsob

Planmatig samenwerken

Samenwerken volgens deze aanpak is gestructureerd en planmatig.

platform31

1. Doorgrond de betekenis van opgavegericht samenwerken. Stel niet de doelen van de betrokken organisaties maar de opgave centraal.
2. Formeer het netwerk. Bepaal hoe de samenwerking ervoor staat; schakel functionerende netwerken in en zoek benodigde aanvullingen.
3. Definieer de gezamenlijke opgave: kern/uitdaging; oorzaak of oorsprong; en context met krachten en kwetsbaarheden. Visies op de opgave zullen verschillen dus moet gezamenlijk gedefinieerd worden. Verzamel kwalitatieve en kwantitatieve informatie.
4. Formeer een kerncoalitie: Kernpartners met sleutelposities voor de opgave. Zij nemen systeemverantwoordelijkheid op zich zodat wisselende samenwerkingen blijven functioneren. Bespreek met andere samenwerkingspartners wensen, behoeften en rollen.
5. Bepaal de gedeelde ambitie: van losse belangen naar een samenhangend pakket van doelstellingen. Maak ieders belangen wel expliciet om van te leren. Gedeeld eigenaarschap.
6. Ontwikkel het samenwerkingsmodel. Welke organisatievorm en welk proces. Benodigde middelen, spelregels en criteria. Samenwerkingsafspraken opschrijven.
7. Aan de slag: Articuleer actief opgaven waarvoor samenwerking nodig is; Partijen bij elkaar brengen die daarin iets kunnen betekenen. Regelmatige afstemming. Overzicht houden en regievoeren.
8. Zorg voor iteratief leren hoe de samenwerking beter kan worden ingericht. Monitor resultaten en signaleer wanneer één en ander niet goed verloopt. Grijp daarop in.

Deze factsheets zijn gemaakt in het kader van de leermodule organisatie en samenwerking van klimaatadaptatie in opdracht van DPRA.

Voor contact en meer informatie over de leeromgeving zie: www.klimaatadaptatienederland.nl/leeromgeving

Algemene handreikingen

Handreiking interbestuurlijk samenwerken IBP

vng

De handreiking helpt overheden bij onderlinge samenwerking door verschillende soorten samenwerking te onderscheiden en biedt handvatten voor succesvolle samenwerking.

Handreiking Meerwaarde van Samenwerken

pov-waddenzeedijken

Deze handreiking is geschreven door Deltares voor samenwerking tussen HWBP, Rijkswaterstaat en waterschappen en ook voor samenwerking met andere stakeholders. De algemene principes die worden gepresenteerd, zoals speltheorie en een stappenplan, zijn ook goed te gebruiken voor intra- en interbestuurlijke samenwerking.

Handreiking voor kansrijk samenwerken

platform31

Hoe ontwerp je een meerpartijensamenwerking die werkt? Instrumenten en concrete stappen als je een samenwerking met meerdere partijen organiseert. Handreiking uit de sector Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang maar ook elders bruikbaar.

Start een regionale samenwerking

ncsc

Deze handreiking uit de hoek van de cybercriminaliteit past een ecosysteem benadering toe op het bouwen van samenwerking. Zoek gelijkgestemden en begin gewoon.

Effectief sturen met multilevel governance

sob

Uitgebreide reflectie op de veranderingen in het Huis van Thorbecke die nodig zijn om complexe maatschappelijke problemen aan te pakken. Het is niet meer: 'Je gaat erover of niet'. Maar wat is het dan wel? Op p57 wordt het subsidiariteitsprincipe uitgelegd.

Bewust samenwerken

water-governance

Artikel van Dorien de Wit over drie verschillende vormen van samenwerken (zelf de leiding, een ander de leiding, en niemand echt de leiding). Voor de laatste situatie wordt klimaatadaptatie genoemd. Tips om deze drie vormen van samenwerking vorm te geven.

Na wild west en science fiction op zoek naar de juiste film. Een nieuw sturingsconcept voor de inrichting van Nederland

gebiedsontwikkeling

Er is een andere manier van sturen noodzakelijk om de ingewikkelde ruimtelijke opgaven in Nederland vorm te geven. De opgaven, waaronder ook klimaatadaptatie, vragen om een samenhangende aanpak. De auteurs pleiten voor meer atonale regie en meer regionale samenhang.

Handboek samenwerken aan dijken

samenwerkenaanwater

Handboek van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht over samenwerking tussen gemeente en waterschap bij dijkonderhoud, wat vaak samengaat met wegenonderhoud. Dit waterschap heeft soortgelijke handboeken over oppervlaktewater, afvalwater en grondwater geschreven.

Handreikingen voor adaptatie

Kennisportaal Ruimtelijke Adaptatie

ruimtelijkeadaptatie

Kennisportaal in opdracht van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie met de laatste kennis, data en instrumenten.

Mainstreamen in Gelderland

ubn

Het rapport "Klimaatadaptatie in Gelderse gemeenten" onderzoekt of ambtenaren die met klimaatadaptatie bezig zijn voet aan de grond krijgen bij ruimtelijke afdelingen. Het laat zien wat interne samenwerking kan bereiken. Een aanbeveling is om de Provincie Gelderland een actievere rol te geven.

Governance in de Zeeuwse Delta

research.wur

Het rapport "Governance van innovatieve dijkconcepten in de Zuidwestelijke Delta" onderzoekt succes- en faalfactoren van gebiedsprocessen in de Zuidwestelijke Delta. Om het doel te bereiken en de dijkzone een positieve bijdrage te laten leveren aan waterveiligheid, natuur, recreatie, infrastructuur en/of visserij, is samenwerken belangrijk. Een van de adviezen is te zoeken naar individuele 'kampioenen'.

Deze factsheets zijn gemaakt in het kader van de leermodule organisatie en samenwerking van klimaatadaptatie in opdracht van DPRA.

Voor contact en meer informatie over de leeromgeving zie: www.klimaatadaptatienederland.nl/leeromgeving